

Aruanne jälitusstatistikast 2017. aastal

Justiitsministeerium

Sisukord

1. Jälitustoimikute avamine
2. Jälituslubade andmine
3. Jälitustoimingust teavitamine

Jälitusasutused:

- Politsei- ja Piirivalveamet
- Kaitsepolitsei
- Maksu- ja Tolliamet
- Sõjaväepolitsei
- Justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vangla

Kriminaalpoliitika analüüs

Nr 1/2018

www.kriminaalpoliitika.ee

www.just.ee

Eesmärk

Avalikustada jälituslube, -toiminguid ning -toimikuid puudutav statistika vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 126¹⁵ lõikele 3.

Kokkuvõte

1. 2017. aastal avasid jälitusasutused 316 uut jälitustoimikut.
2. 2017. aastal taotleti jälituslube 379 kriminaalasjas.
3. Kokku väljastasid prokuratuur ja kohus 2017. aastal 3154 jälitusluba.
4. Telefoni pealtkuulamiseks andis kohus 2017. aastal 917 luba.
5. Täielikult rahuldamata jättis kohus 21 prokuratuuri jälitusloa taotlust.
6. Jälitustegevuse infosüsteemi kantud jälitustoimingutest teavitasid jälitusasutused 2017. aastal 2198 isikut. Isiku teavitamise tähtaja pikendamiseks taotles prokuratuur kohtult luba 23 korral, kohus rahuldaskõik taotlused.

JUSTIITSMINISTEERIUM

1. Avatud jälitustoimikud

Jälitustoiminguid võivad teha Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitsei, Maksu- ja Tolliamet, Sõjaväepolitsei ning Justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vangla.

Jälitustoimikus säilitatakse jälitustoiminguga kogutud andmed, jälitustoimingu käigus tehtud teabetalletused, muul viisil saadud andmed ning jälitustoiminguga kogutud teabe terviklikkuse tajumiseks vajalikud andmed variisiku ning teeseldud isiku, struktuuriüksuse, organi ja välisriigi äriühingu filiaali kohta. Jälitustoimiku pidamise ja säilitamise kord 1 on kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrusena.

2017. aastal avasid jälitusasutused 316 uut jälitustoimikut, millest valdav enamik (303; 96%) olid avatud seoses vajadusega koguda kriminaalmenetluses teavet kuriteo avastamiseks. Ettevalmistatava kuriteo avastamise või tõkestamise eesmärgil avasid jälitusasutused kaks toimikut ning isiku tagaotsimiseks kuus toimikut. Konfiskeerimismenetluse jaoks teabe hankimiseks avati kaks jälitustoimikut.

Tabel 1. Aasta jooksul jälitusasutuste poolt avatud toimikud 2013–2017²

	2013	2014	2015	2016	2017
Ettevalmistatava kuriteo toimikud (KrMS § 126 ² lg 1 p 1)	8	3	9	1	2
Isiku tagaotsimise toimikud (KrMS § 126 ² lg 1 p 2)	31	14	15	20	6
Konfiskeerimistoimikud (KrMS § 126 ² lg 1 p 3)	0	0	0	0	2
Kuriteotoimikud (KrMS § 126 ² lg 1 p 4)	414	394	341	275	303
Välisriigi taotlus				12	3
Kokku	453	411	365	308	316

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/108012013009>

² Aastate 2013–2015 andmed on saadud otse jälitusasutustelt. Andmed 2016. ja 2017. aasta kohta pärinevad uuest jälitustoimingute infosüsteemist (<https://www.riigiteataja.ee/akt/120022015019>) ning pole täpselt võrreldavad varasemate aastatega.

2. Jälitustoiminguteks antud load

2017. aastal taotleti jälituslube 379 kriminaalasjas, mis on 7% vähem kui 2016. aastal (406). Võrreldes 2016. aastaga kasvas kriminaalasjade arv Lääne ja Lõuna ringkonnaprokuratuuris, mujal see vähenes. Jälituslube andis või taotles kokku 99 prokuröri (2016: 100 prokuröri).

Kokku väljastasid prokuratuur ja kohus 2017. aastal 3154 jälitusluba. Jälituslubade arvu juures tuleb silmas pidada, et see ei näita isikute arvu, kelle suhtes on jälitustoiminguid tehtud. Ühe isiku suhtes võib olla välja antud eriliigilisi jälitustoimingute lube; samuti saab ühe isiku suhtes tehtava jälitustoimingu luba pikendada. Samas võib ühe jälitustoimingu loaga lubada toiminguid mitme isiku suhtes.

Prokuratuur andis 2017. aastal loa 1487 jälitustoimingu jaoks. Valdava enamiku prokuratuuri lubadest moodustas varjatud jälgimine, võrdlusmaterjali varjatud kogumine ja esmauringute tegemine, asja varjatud läbivaatus ja asendamine – niisugusteks toiminguteks anti 1460 luba. Politseiagendi kasutamiseks andis prokuratuur 27 luba.

Kohus rahuldab 2017. aastal täiesti või osaliselt 1667 prokuratuuri jälitusloa taotlust. Kohtud andsid peamiselt pealtkuulamise lubasid (55% telefoni pealtkuulamine, 38% muu pealtkuulamine või -vaatamine). Kuriteo matkimise load moodustasid 6%, posti läbivaatuse ja asendamise lubade osakaal moodustas ühe protsendi.

Telefoni pealtkuulamiseks andis kohus 2016. aastal 917 luba. Muuks pealtkuulamiseks või -vaatamiseks anti 627 luba. Kuriteo matkimiseks andis kohus 107 luba ning posti läbivaatuseks või asendamiseks 16 luba.

Täielikult rahuldamata jättis kohus 21 prokuratuuri jälitusloa taotlust. Kohus jättis täielikult rahuldamata kaheksa telefoni pealtkuulamise ning 11 muu pealtkuulamise või -vaatamise taotlust, ühe posti läbivaatuse taotluse ja ühe matkimise taotluse. Osaliselt rahuldab kohus 87 taotlust telefoni pealtkuulamiseks, 58 taotlust muuks pealtkuulamiseks või -vaatamiseks, kolm taotlust posti läbivaatuseks ja 11 taotlust matkimiseks.³

Tabel 2. Toiminguteks väljastatud jälitusload 2013–2017⁴

Jälitustoimingu liik (KrMS)	2013	2014	2015	2016 ⁵	2017
Posti läbivaatus ja asendamine (§ 126 ⁶ lg 1)	8	10	19	5	16
Telefoni pealtkuulamine (§ 126 ⁷)	1047	928	799	767	917
Muu pealtkuulamine või -vaatamine (§ 126 ⁷)	286	249	310	415	627
Kuriteo matkimine (§ 126 ⁸)	102	132	112	61	107
Kohtu load kokku	1443	1319	1240	1248	1667
Politseiagendi kasutamine (§ 126 ⁹)	22	23	17	9	27
Varjatud jälgimine, võrdlusmaterjali varjatud kogumine ja esmauringute tegemine, asja varjatud läbivaatus ja asendamine (§ 126 ⁵)	1363	1384	1311	1433	1460
Prokuröri load kokku	1385	1407	1328	1442	1487
Kõik kokku	2828	2726	2568	2690	3154

³ Üldstatistikas on osaliselt rahuldatud taotlused kokku arvestatud täielikult rahuldatud taotlustega.

⁴ Ühe loaga võib lubada mitme eriliigilise toimingu läbiviimist. Seega reaalne lubade arv on väiksem kui antud tabelis toodud summa.

⁵ Aastate 2013–2015 andmed on kogutud Riigiprokuratuuri poolt. Andmed 2016. ja 2017. aasta kohta pärinevad uuest jälitustoimingute infosüsteemist ning pole täpselt võrreldavad varasemate aastatega.

Lubasid, mis võimaldavad varjatult siseneda eluruumi või muusse hoonesse või sõiduvahendisse või arvutisse või arvutisüsteemi või arvutivõrku jälitustoimingu tegemiseks või selleks vajalike tehniliste abivahendite paigaldamiseks ja eemaldamiseks taotles prokuratuur kohtult 2017. aastal 291 korral. Kohus rahuldab neist täielikult 261 ja osaliselt 26 taotlust; taotlust ei rahuldatud neljal korral.

3. Jälitustoimingutest teavitamine

Pärast jälitusloa tähtaja lõppemist tuleb jälitusasutusel viivitamata teavitada isikut, kelle suhtes jälitustoiming tehti, ning isikut, kelle perekonna- või eraelu puutumatus jälitustoiminguga oluliselt riivati ja kes on menetluse käigus tuvastatud.

2017. aastal teavitasid jälitusasutused jälitustoimingutest 2198 isikut.

KrMS § 126¹³ lõike 4 alusel taotles prokuratuur kohtult 23 korral luba kokku 92 isiku teavitamise tähtaja pikendamiseks (2016: 46 korral 395 isiku suhtes). Kohus rahuldab kõik taotlused (ka 2016. aastal rahuldati kõik taotlused).

Skeem 1. Jälitustoimingust teavitamise edasilükkamise üldistatud võimalused

